

, dnia 17.09.2024 r.

Szanowny Pan
Adam Bodnar
Minister Sprawiedliwości
Al. Ujazdowskie 11
00-950 Warszawa

Podmiot składający petycję: **Stowarzyszenie Notariuszy Rzeczypospolitej Polskiej**, wpisane do rejestru stowarzyszeń, innych organizacji społecznych i zawodowych, fundacji oraz samodzielnych publicznych zakładów opieki zdrowotnej Krajowego Rejestru Sądowego prowadzonego przez Sąd Rejonowy dla m.st. Warszawy w Warszawie, XII Wydział Krajowego Rejestru Sądowego pod numerem

- reprezentowane przez:

P E T Y C J A
O PODJĘCIE INICJATYWY USTAWODAWCZEJ
W PRZEDMIOCIE ZMIANY PRZEPISÓW PRAWA

Na podstawie art. 9 ust. 1 w zw. z art. 2 ust 3 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. – ustawy o petycjach (tj. z dnia 13 kwietnia 2018 r., Dz. U. z 2018 r., poz. 870), wnosimy o podjęcie inicjatywy ustawodawczej w celu wniesienia pod obrady Sejmu RP projektu ustawy:

- 1) o zmianie ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. - **Kodeks postępowania cywilnego (Dz.U. z 2023 r. poz. 1550)**, w ten sposób, że:
 - a) art. 1213 otrzymuje nowe brzmienie:

„Art. 1213.

O uznaniu albo stwierdzeniu wykonalności wyroku sądu polubownego lub ugody przed tym sądem zawartej sąd orzeka na wniosek strony. Do wniosku strona jest obowiązana załączyć oryginał lub poświadczony przez sąd polubowny odpis jego wyroku lub ugody przed nim zawartej, jak również oryginał zapisu na sąd polubowny lub urzędowo poświadczony jego odpis. **Jeżeli zapis na sąd polubowny sporządzany jest w formie dokumentowej, strona powinna sama sporządzić i poświadczyć jego odpis.** Jeżeli wyrok sądu polubownego lub ugoda przed nim zawarta albo zapis na sąd polubowny nie są sporządzone w języku polskim, strona jest obowiązana dołączyć uwierzytelniony ich przekład na język polski.”

b) art. 1213 [1] skreśla się;

c) art. 1214 otrzymuje brzmienie:

„Art. 1214.

§1. O uznaniu wyroku sądu polubownego lub ugody przed nim zawartej, nienadających się do wykonania w drodze egzekucji, sąd orzeka postanowieniem **wydanym na posiedzeniu niejawnym. Na postanowienie sądu przysługuje zażalenie.**

§ 2. Sąd stwierdza wykonalność wyroku sądu polubownego lub ugody przed nim zawartej, nadających się do wykonania w drodze egzekucji, nadając im klauzulę wykonalności. **Na postanowienie sądu przysługuje zażalenie.** Wyrok sądu polubownego lub ugoda przed nim zawarta, których wykonalność została stwierdzona, są tytułami wykonawczymi.

§ 3. Sąd odmawia uznania albo stwierdzenia wykonalności wyroku sądu polubownego lub ugody przed nim zawartej, jeżeli:

- 1) według przepisów ustawy spór nie może być poddany pod rozstrzygnięcie sądu polubownego;
- 2) uznanie lub wykonanie wyroku sądu polubownego lub ugody przed nim zawartej byłoby sprzeczne z podstawowymi zasadami porządku prawnego Rzeczypospolitej Polskiej (klauzula porządku publicznego);
- 3) wyrok sądu polubownego lub ugoda przed nim zawarta pozbawia konsumenta ochrony przyznanej mu bezwzględnie wiążącymi przepisami prawa właściwego dla umowy, której stroną jest konsument, a gdy prawem właściwym dla tej umowy jest prawo wybrane przez strony - ochrony przyznanej konsumentowi bezwzględnie wiążącymi przepisami prawa, które byłoby właściwe w braku wyboru prawa.”

2) **o zmianie ustawy z dnia 28 lipca 2005 roku o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz.U. z 2023 r. poz. 1144) w ten sposób, że:**

a) art. 24 ust. 1 punkt 3 skreśla się.

b) art. 95 ust. 1 punkt 9 otrzymuje brzmienie:

„9) o stwierdzenie wykonalności wyroku sądu polubownego lub ugody przed nim zawartej a także o zatwierdzenie ugody zawartej przed mediatorem w wyniku prowadzenia mediacji na podstawie umowy o mediację;”

Jednocześnie, zgodnie z art. 4 ust. 3 ustawy o petycjach, **wyrażamy zgodę na ujawnienie na stronie internetowej** podmiotu rozpatrującego petycję oraz urzędu go obsługującego danych osobowych podmiotu wnoszącego petycję.

UZASADNIENIE

Od prawie 5 lat nasze Stowarzyszenie prowadzi elektroniczny sąd polubowny na platformie Ultima RATIO. Arbitrami są zarówno notariusze, jak i adwokaci i radcowie prawni. Udowodniliśmy, że sprawy gospodarcze można rozpoznawać szybko, wygodnie, niedrogo i online.

Aktualny, średni czas trwania sprawy arbitrażowej wynosi zaledwie 22 dni i systematycznie spada.

Takich organizacji jest już w Polsce kilka (ostatnio powstały, przy wsparciu środków NCBR elektroniczny sąd arbitrażowy: www.enoik.pl, również Sąd Polubowny przy Konfederacji Lewiatan posiada oprogramowanie do rozpoznawania spraw online).

Uważamy, że elektroniczny arbitraż gospodarczy mógłby przyczynić się do spadku ilości spraw gospodarczych w sądach państwowych. Pomógłby też odciążyć państwowy wymiar sprawiedliwości od spraw, które nie muszą do niego wpływać, zapewniając jednocześnie przedsiębiorcom szybkość, wygodę i poufność w dochodzeniu roszczeń.

Niestety, barierą rozwoju arbitrażu gospodarczego online są zmienione w 2015 roku przepisy o nadawaniu klauzul wykonalności wyrokom sądów polubownych (art. 1212 i nast. Kodeksu postępowania cywilnego). Postępowania takie zostały wtedy przeniesione do sądów apelacyjnych.

Jakkolwiek motywy tej zmiany wydają się być nie do końca jasne, to jednak przez ostatnie 9 lat technologie informatyczne poszły w znacznej mierze do przodu. Dzięki rozwiązaniom platformowym, połączeniom wideo, narzędziom do transkrypcji głosu na tekst i innym tego typu technologiom, możliwym stało się przeniesienie procesu rozpoznania spraw gospodarczych do sieci bez uszczerbku dla jakości wydawanych orzeczeń.

Mając powyższe na uwadze, apelujemy o powrót do stanu prawnego z 2015 roku w zakresie nadawania klauzul wykonalności wyrokom sądów polubownych, w sposób wskazany w pkt 1) petitum niniejszej petycji.

W naszej ocenie zasadny jest powrót do sytuacji, w której klauzule te nadają sądy powszechne właściwości ogólnej pozwanego. Niewątpliwie stanowić to będzie impuls dla

rozwoju pozasądowych sposobów rozwiązywania sporów gospodarczych przez Internet. Sądów apelacyjnych jest bowiem w naszym kraju zaledwie 11. Kierowanie do nich coraz to większej ilości spraw klauzulowych niepotrzebnie odciąga je od spraw, którymi - jak się wydaje - powinny się systemowo zajmować. Aktualny system zatwierdzania wyroków arbitrażowych przez sądy apelacyjne, stojące najwyżej w hierarchii sądów powszechnych, kreuje również w społeczeństwie przekonanie, że wyroki takie to wyroki „podwyższonego ryzyka”, a więc niegodne zaufania. Stąd nasza propozycja skreślenia §4 w art. 1214. Dodać należy, że wydawane przez nasz Sąd Polubowny wyroki zapadają najczęściej w prostych i niespornych sprawach, w których wartość przedmiotu sporu rzadko przekracza 20 tyś złotych.

Brak jest ponadto uzasadnienia, by od wniosku o klauzulę wykonalności wyrokowi sądu polubownego lub ugodzie zawartej przed tym sądem pobierać opłatę sądową w kwocie 300 złotych, a wniosek o nadanie klauzuli wykonalności ugodzie zawartej przed mediatorem wolny był od opłat sądowych. O ile w interesie Państwa jest wspieranie pozasądowych sposobów rozwiązywania sporów, Państwo powinno tworzyć dla obywateli również i finansowe zachęty do korzystania z instytucji prowadzących taką działalność. Uzasadnia to wniosek o interwencję ustawodawczą zgodnie z punktem 2) petitum niniejszej petycji. Na marginesie należałoby również uporządkować sytuację (aktualnie bardzo częstą), w której zapis arbitrażowy zawarty zostaje w formie dokumentowej (co jest przez ustawodawcę w pełni akceptowalne). I w tym wypadku niezbędna wydaje się interwencja ustawodawcza co do tego, jaką formę winien mieć ów zapis dołączony do wniosku o nadanie wyrokowi sądu polubownego klauzuli wykonalności. Przepisy w tym zakresie wydają się być sprzeczne co sprawia, że apele o wyjaśnienie i ujednoczenia procedur klauzulowych stają się konieczne i palące.

W związku z powyższym oczekujemy pomocy ze strony Pana Ministra i wnosimy o podjęcie inicjatywy ustawodawczej w celu wniesienia pod obrady Sejmu RP projektu zmiany ustaw we wskazany powyżej sposób.

Liczymy na niezwłoczne podjęcie działań przez Sejm, mając na uwadze fakt, że zmiany takie dadzą przedsiębiorcom dodatkową, wygodną i niedrogą ścieżkę dochodzenia roszczeń od kontrahentów, zapewniając jednocześnie niezbędną kontrolę wyroków arbitrażowych przez sądy powszechne.

Za Podmiot wnoszący petycję: